

VYSOKÁ PREDSTAVITEĽKA
EURÓPSKEJ ÚNIE PRE
ZAHRANIČNÉ VECI
A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU

V Bruseli 30. 4. 2013
JOIN(2013) 9 final

SPOLOČNÁ SPRÁVA EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Osobitná administratívna oblasť Macao: výročná správa za rok 2012

SPOLOČNÁ SPRÁVA EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Osobitná administratívna oblasť Macao: výročná správa za rok 2012

Úvod

Európska únia a jej členské štáty od odovzdania Macaa pevninovej Číne pred 13 rokmi pozorne sledujú politický a hospodársky vývoj v Osobitnej administratívnej oblasti (ďalej len „OAO“) Macao v rámci zásady „jedna krajina, dva systémy“. V záujme splnenia záväzku voči Európskemu parlamentu z roku 1999 sa predkladá výročná správa o tamomšom vývoji. Ide o jedenástu takúto správu, ktorá sa týka vývoja v roku 2012.

Vzťahy Európskej únie s OAO Macao sú založené na spoločných hodnotách, európskom dedičstve a spoločných záujmoch v oblastiach, ako je hospodárstvo, životné prostredie, vzdelávanie a kultúra. Počas roka 2012 sa bilaterálne vzťahy ďalej rozvíjali v rámci dohody o obchode a spolupráci. Dohoda bola podpísaná v roku 1992 a platnosť nadobudla 1. januára 1993.

EÚ oceňuje uspokojivé vykonávanie politiky „jedna krajina, dva systémy“ v roku 2012 v súlade so základným zákonom OAO Macao. Základné práva a slobody obyvateľov Macaa boli rešpektované. Hospodárska politika sa aj naďalej riadila zásadami trhu a právnymi normami. Podpora transparentnosti a dobrá správa vecí verejných zostali prioritnou otázkou, v ktorej sa dosiahol určitý pokrok. Systém politického riadenia Macaa sa vyvinul smerom k vyššiemu stupňu demokracie. EÚ dúfa, že sa v tejto oblasti dosiahne väčší pokrok, ktorý by nakoniec mohol viesť k zavedeniu všeobecného volebného práva pri voľbách najvyššieho výkonného predstaviteľa, ako aj pri voľbách do zákonodarného zboru.

POLITICKÝ VÝVOJ

Rok 2012 bol pre najvyššieho výkonného predstaviteľa OAO Macao Chui Sai Ona tretím rokom vo funkcii. Vo svojom výročnom politickom prejave 15. novembra uviedol, že vláde Macaa sa počas roka podarilo úspešne udržať stabilný hospodársky rast a zabezpečiť potrebnú diverzifikáciu hospodárstva s cieľom stať sa svetovým strediskom cestovného ruchu a voľného času. Vláda pri tvorbe politiky naďalej presadzovala zásadu „ľudia na prvom mieste“ a snažila sa, aby pozitívne výsledky hospodárskeho rozvoja pocítili ľudia zo všetkých spoločenských vrstiev. Jej snahou bolo takisto zvýšiť životnú úroveň obyvateľov. Najvyšší výkonný predstaviteľ prisľúbil v plnej miere využiť potenciál Macaa, a urýchliť tak primeranú hospodársku diverzifikáciu.

V nadväznosti na verejné konzultácie a ich schválenie Stálym výborom Národného ľudového kongresu a zákonodarným zborom bola zmenená príloha II k základnému zákonu v súvislosti so spôsobom voľby najvyššieho výkonného predstaviteľa a zostavenia zákonodarného zboru OAO Macao. Počet členov zákonodarného zboru sa zvýšil z 29 na 33. Vytvorili sa dve nové miesta územných volebných obvodov a dve nové priamo volené miesta funkčných volebných obvodov. Pri voľbách do zákonodarného zboru v septembri 2013 už bude zmena účinná. Počet členov výboru, ktorí volia najvyššieho výkonného predstaviteľa, sa zvýšil z 300 na 400. Tento krok bude základom pre nasledujúcu voľbu najvyššieho výkonného predstaviteľa

v roku 2014. Celkovo ide síce o skromný, ale pozitívny krok smerom k posilneniu demokratického základu riadenia OAO Macao.

Sloboda prejavu je v Macau vo všeobecnosti rešpektovaná. Tlačené a elektronické médiá poskytujú priestor širokej škále rôznych názorov. Narastá však presvedčenie, že médiá vykonávajú autocenzúru. Keďže médiá v Macau sú v značnej miere závislé od vládnych dotácií, objavili sa správy o tom, že pri zamestnávaní novinárov sa brali do úvahy (predpokladané) záujmy vlády. Uplatňuje sa aj sloboda zhromažďovania, **ale boli zaznamenané prípady**, keď orgány presadzovania práva konali príliš reštriktívne. V súlade so základným zákonom Macao rešpektovalo a chránilo slobodu náboženského vyznania a viery. Neboli zaznamenané žiadne prípady zneužívania ani diskriminácie na základe náboženského presvedčenia, viery alebo vyznania. Vláda uznala, že problém obchodovania s ľuďmi sa nevyvíja pozitívnym smerom, a s cieľom vyriešiť ho požiadala o spoluprácu medzinárodných partnerov vrátane EÚ.

Podpora transparentnosti a dobrá správa vecí verejných zostali prioritou, o čom svedčí niekoľko korupčných káuz súvisiacich s vysokopostavenými osobami. Od roku 2012 sa OAO Macao neobjavuje v indexe vnímania korupcie vypracovanom organizáciou *Transparency International* (TI). Je to spôsobené vnútornou zmenou v metodológii, ktorá nesúvisí s Macaom. V roku 2011 získalo Macao v indexe TI hodnotenie 5,1, pričom 10 znamená najvyššiu mieru transparentnosti. Komisia proti korupcii (CCAC) v roku 2012 vyhlásila, že z 804 prípadov, ktorými sa v roku 2011 zaoberala, 350 bolo trestnoprávného charakteru, čo predstavuje významný pokles v porovnaní so 768 trestnoprávnymi prípadmi v roku 2009. To dokazuje, že miera transparentnosti sa v Macau neustále zvyšuje. V zákonodarnom zbore sa diskutovalo o vládnom návrhu zákona o majetkovom priznaní a o vyhlásení o záujmoch. Podľa neho musia vyšší úradníci troch zložiek verejnej správy priznať všetok majetok doma aj v zahraničí. Zákon bol schválený 4. januára 2013.

HOSPODÁRSKY VÝVOJ

Hospodársky rast Macaa sa v roku 2012 viditeľne spomalil, pričom HDP reálne narástlo o 9,9 %¹ (v porovnaní s prudkým nárastom o 21,9 % v roku 2011). Dôvodom bol nevýrazný nárast vývozu služieb v oblasti hazardných hier a takisto nízky nárast výdavkov návštevníkov spojený s pomerne slabším rastom čínskeho hospodárstva. Celkový počet návštevníkov Macaa bol 28 miliónov, čo predstavuje len minimálny nárast o 0,3 % v porovnaní s rokom 2011. Návštevníci z pevninovej Číny tvorili 60 % všetkých návštevníkov. Výdavky na súkromnú spotrebu a súkromné investície sa udržali na primeranej úrovni. Inflačné tlaky boli počas roka vysoké, a to na úrovni 6,1 %. Napriek spomalenému rastu si Macao v roku 2012 udržalo svoju pozíciu najväčšieho trhu kasín na svete. Túto pozíciu si udržiava už od roku 2006. Ročný príjem z hazardných hier narástol o 13,5 % a dosiahol rekordnú úroveň 304 miliárd MOP² (29,6 mld. EUR).

HDP v roku 2012 predstavovalo 611 930 MOP (59 635 EUR³) na osobu, vďaka čomu sa Macao umiestnilo v prvej desiatke krajín s najvyšším HDP na osobu. V štvrtom štvrtroku 2012 zároveň predstavoval celkový priemerný mesačný príjem 12 000 MOP (okolo 1 169 EUR). Mnohí obyvatelia Macaa majú problém nájsť si cenovo dostupné bývanie a starší ľudia

¹ Zdroj: Ak sa neuvádza inak, všetky ekonomické údaje pochádzajú z oficiálnych štatistických údajov vydaných vládny úradom OAO Macao pre štatistiku a sčítanie ľudu.

² Zdroj: vládny úrad OAO Macao pre kontrolu a koordináciu v oblasti hazardných hier

³ Priemerný výmenný kurz EUR/MOP v roku 2012 bol 10,2612.

sa často nachádzajú vo veľmi neistej situácii. S cieľom zlepšiť životné podmienky obyvateľstva najvyšší výkonný predstaviteľ vo svojom novembrovom politickom prejave vyhlásil, že systém vyplácania peňažných prémiei zavedený v roku 2008 bude pokračovať aj naďalej, pričom suma vyplácaná osobám s trvalým pobytom sa zvýši na 8 000 MOP (780 EUR) a zvýšia sa aj výdavky na sociálne dávky, príspevky na vzdelávanie a príspevky na zdravotnú starostlivosť. Balík dávok a príspevkov zahŕňal zdravotný poukaz na 600 MOP (58 EUR), zníženie dane z príjmu o 30 %, daňové úľavy, oslobodenie od kolkových poplatkov, dotácie a mesačné dôchodky pre seniorov, dotácie na vzdelávanie, príspevky na elektrinu, pomoc pre rodiny s nízkym príjmom a finančné prostriedky na centrálné sporiace účty. Na zdravotnú starostlivosť bolo vyčlenených 10 miliárd MOP (970 miliónov EUR), a to s cieľom vybudovať do roku 2020 účinnejší zdravotnícky systém a primárnu sieť zdravotnej starostlivosti, ktorá by všetkým občanom s trvalým pobytom poskytovala bezplatné zdravotnícke a špecializované lekárske služby.

Hazardné hry sa stali významným hospodárskym pilierom Macaa, ktoré na HDP prispievajú viac ako 40 %, pričom pred desiatimi rokmi to bolo menej ako 30 %. Sektor hazardných hier v užšom zmysle slova zamestnával 23 %⁴ celkovej pracovnej sily v Macau. Ak sa vezmú do úvahy aj súvisiace odvetvia, ako napr. služby cestovného ruchu, maloobchod alebo výstavba v súvislosti so sektorom hazardných hier, môže táto hodnota presiahnuť aj 70 %. V roku 2012 predstavovala daň z hazardných hier 83 % daňových príjmov⁵.

Hospodárska diverzifikácia mimo sektora hazardných hier zostáva pre vládu Macaa deklarovaným cieľom. Vláda prijala určité opatrenia s cieľom rozvinúť ostatné hospodárske činnosti, ktoré nepatria do sektora hazardných hier, napr. odvetvie podnikateľských stretnutí, motivačných akcií, kongresov a výstavníctva, ale aj oblasť kreatívneho a kultúrneho priemyslu. Napriek tomu sa však v oblasti diverzifikácie dosiahol len malý pokrok, čo bolo spôsobené nedostatkami v infraštruktúre, absenciou pomocných podnikateľských zoskupení a nedostatkom ľudských zdrojov. Posledný faktor predstavoval kľúčový problém, keďže sektor hazardných hier a príbuzné sektory naďalej prevyšovali iné odvetvia, pokiaľ ide o schopnosť prilákať pracovnú silu. Miera nezamestnanosti klesla v štvrtom štvrtroku 2012 na 1,9 %, čo predstavuje najnižšiu úroveň za uplynulých desať rokov.

Aby bolo možné zmierniť rýchly rast odvetvia kasín, vláda OAO pokračovala v zavádzaní rôznych kontrolných opatrení vrátane zníženia počtu hracích stolov na 5 500 do roku 2013 a obmedzenia priemerného ročného nárastu v nasledujúcich desiatich rokoch na 3 %. Do konca roka 2012 bolo v prevádzke 5 485 hracích stolov. Od novembra 2012 sa zvýšila minimálna veková hranica pre vstup do kasín z 18 na 21 rokov. Tento krok má obmedziť kontakt mladých ľudí s hazardnými činnosťami.

S cieľom zmierniť nedostatky v infraštruktúre a zvýšiť udržateľnosť hospodárstva sa Macao dohodlo s ústrednou vládou na prenájme parcely na ostrove Hengqin v susednej obci Zhuhai v pevninovej Číne, v ktorej vznikne osobitná hospodárska zóna. Vláda Macaa v tejto zóne vylúčila stavanie kasín a rozhodla, že namiesto toho bude určená odvetviám, ktoré nepatria do sektora hazardných hier, vrátane odvetvia technologických služieb a kreatívneho priemyslu. V zóne sa bude nachádzať aj nový areál univerzity v Macau, ktorý bude dokončený v roku 2013. Táto časť ostrova, ktorú Macao prenajalo pre univerzitu, bude patriť do jurisdikcie Macaa až do roku 2049.

⁴ Zdroj: prieskum zamestnanosti za štvrtý štvrtrok 2012, vládny úrad OAO Macao pre štatistiku a sčítanie ľudu.

⁵ Zdroj: vládny úrad OAO Macao pre finančné služby. Údaj za rok 2012 zahŕňa len obdobie od januára do novembra 2012.

Zákonodarný zbor Macaa prijal opatrenia, ktoré majú obmedziť špekulácie na trhu s nehnuteľnosťami. Týmito opatreniami sa rozširuje povinnosť osobitných kolkových poplatkov z transakcií s nehnuteľnosťami určenými na bývanie, ktorá bola zavedená v júni 2011, na predajne, kancelárie a parkoviská. Práve tieto druhy nehnuteľností sa stali najnovším objektom špekulantov, keďže sa na trh dostal špekulatívny kapitál, čiastočne aj vplyvom finančného uvoľňovania v USA. Sadzba týchto osobitných kolkových poplatkov sa prvý rok určila na 20 % a druhý rok klesla na 10 %. Spoločnostiam a zahraničným odberateľom sa navyše účtuje dodatočná 10 % sadzba.

Dňa 2. júla 2012 bol podpísaný deviaty dodatok k dohode o užšom hospodárskom partnerstve (CEPA) medzi Čínou a Macaom. Dňa 1. januára 2013 nadobudlo platnosť 48 nových opatrení na liberalizáciu služieb. Zo súčasných 160 sektorov služieb v pevninovej Číne je teraz 149 otvorených poskytovateľom služieb v Macau. Obchod s tovarom bol úplne liberalizovaný v roku 2006 prostredníctvom dodatku II. Najnovší dodatok sa zameriaval na uľahčenie cezhraničnej spolupráce pre koncesie macajských spoločností na ostrove Hengqin. Európske podniky naďalej so záujmom sledujú vývoj týkajúci sa dohody CEPA a osobitnej hospodárskej zóny Hengqin, pretože tieto iniciatívy poskytujú investičné príležitosti na obchodovanie s pevninovou Čínou.

Okrem prehlbovania hospodárskej integrácie s regiónom delty Perlovej rieky sa Macao naďalej usiluje posilniť svoje postavenie spojovacieho článku medzi pevninovou Čínou a portugalsky hovoriacimi krajinami prostredníctvom macajského fóra pre hospodársku a obchodnú spoluprácu. Ústredná vláda prisľúbila, že bude podporovať Macao v jeho úsilí stať sa medzinárodným centrom cestovného ruchu a voľného času, ako aj platformou pre podnikanie a obchod medzi Čínou a portugalsky hovoriacimi krajinami.

SPOLUPRÁCA MEDZI EÚ A MACAOM

Dôležitou súčasťou spolupráce medzi EÚ a Macaom bola návšteva najvyššieho výkonného predstaviteľa Macaa Chui Sai Ona v EÚ 10. januára 2012, počas ktorej ho privítal predseda Barroso. V roku 2012 uplynulo 20 rokov od podpísania dohody o obchode a spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Macaom.

Počas roka 2012 sa neustále rozvíjal aj bilaterálny obchod medzi EÚ a Macaom. V priebehu prvých deviatich mesiacov roka sa objem vývozu EÚ do Macaa zvýšil o 17 % na 282 miliónov EUR⁶, pretože vplyvom silného hospodárstva Macaa sa zvýšil aj jeho dopyt po dovoze. Macao predstavuje rastúci trh pre luxusný tovar, gurmánske potraviny, víno a vozidlá z EÚ. Je to spôsobené najmä tým, že prevádzkovatelia kasín sa snažia okrem hazardných hier rozvíjať aj iné zdroje príjmov, napr. nakupovanie luxusného tovaru. Od roku 2009 zaznamenáva EÚ prebytky v obchodovaní s Macaom (192 miliónov EUR počas prvých deviatich mesiacov roka 2012) a v roku 2012 bola EÚ po Číne druhým najväčším dovozcom, pričom objem jej dovozu predstavoval 23 %⁷.

Hlavným cieľom oboch partnerov zostáva posilniť vzájomnú spoluprácu, a to aj v nových oblastiach spoločného záujmu, ako napr. kultúra a ochrana životného prostredia. To sa potvrdilo aj počas konštruktívnych diskusií na výročnom zasadnutí spoločného výboru EÚ a Macaa, ktoré sa konalo 4. decembra 2012 v Bruseli.

⁶ Zdroj: Eurostat.

⁷ Zdroj: vládny úrad OAO Macao pre štatistiku a sčítanie ľudu.

Na uvedenom zasadnutí spoločného výboru obe strany zhodnotili aktuálny vývoj v rámci svojich vzťahov vrátane vývoja v oblasti obchodu a investícií. Obe strany spoločne preskúmali činnosti týkajúce sa spolupráce vrátane programu právnej spolupráce, programu odbornej prípravy pre macajských tlmočníkov, ako aj činnosti realizované v Macau v rámci programu EÚ v oblasti obchodných informácií pre Hongkong a Macao (EUBIP). Partneri takisto diskutovali o spolupráci súvisiacej s daňovými záležitosťami a vymieňali si názory o možnostiach spolupráce v oblasti zdaňovania príjmu z úspor, pričom zohľadňovali aj nedávny medzinárodný vývoj v oblasti výmeny informácií medzi daňovými orgánmi a potrebu zaručenia rovnakých podmienok v medzinárodnom meradle.

Na zasadnutí spoločného výboru v roku 2011 bola parafovaná horizontálna dohoda medzi Macaom a Európskou úniou o niektorých aspektoch služieb letovej prevádzky. Po preložení jej textu do čínštiny a portugalčiny sa začali vykonávať postupy, ktoré povedú k formálnemu podpísaniu dohody.

Pokračovalo sa aj v realizácii činností v rámci programu EUBIP, ktoré spolufinancovala Európska komisia a riadila Európska obchodná komora (ECC) v Hongkongu. Vďaka programu EUBIP sa darí úspešne upevňovať vzťahy medzi podnikmi v EÚ a Macau. V priebehu roka sa organizovali viaceré podujatia spojené s ochranou duševného vlastníctva, dohodou CEPA a obchodnými vzťahmi medzi EÚ a Čínou, ktorej súčasťou je aj Macao. Program podnietil aj účasť EÚ na dvoch veľkých výročných podujatiach v Macau – macajské investičné fórum a macajské medzinárodné fórum a výstava o spolupráci v oblasti životného prostredia. Účasť EÚ spolu s členskými štátmi EÚ a európskymi podnikmi v rámci jedného spoločného pavilónu na týchto dvoch podujatiach priniesla EÚ lepšie zviditeľnenie. Poskytla dobrý základ aj pre nadväzovanie kontaktov s návštevníkmi z Macaa a pevninovej Číny a priniesla možnosť predstaviť jednotlivé podniky EÚ. Program EUBIP skončil v novembri 2012 a nasledujúci program začne v roku 2013.

Akademický program EÚ sa v Macau začal realizovať 1. septembra 2012. Realizuje ho konzorcium, do ktorého patrí univerzita v Macau, inštitút pre európske štúdie v Macau a partneri z EÚ. Cieľom programu je podporovať akademický výskum, vyvíjať rôzne **podporné činnosti** na zlepšenie zviditeľnenia EÚ a **posilňovať akademickú spoluprácu** s inštitúciami vyššieho vzdelávania z EÚ.

EÚ a Macao obnovili spoluprácu v oblasti odbornej prípravy dvojazyčných čínsko-portugalských tlmočníkov. Generálny riaditeľ spoločnej tlmočnickej a konferenčnej služby EÚ a ministerka pre správu a spravodlivosť Macaa v tejto súvislosti 21. novembra 2012 podpísali memorandum o porozumení, ktorého cieľom je zvýšiť počet kvalifikovaných tlmočníkov a vyhovieť tak potrebám čínsko-portugalského jazykového režimu verejnej správy Macaa. V rámci programu sa v Macau a Bruseli realizuje päťmesačná odborná príprava tlmočníkov.

V sídle Európskej komisie v Bruseli bola 4. decembra 2012 otvorená výstava fotografií o Macau s názvom „Bridging Time“.

EÚ bude naďalej rozvíjať vzťahy s OAO Macao, posilňovať hospodárske a obchodné kontakty, zlepšovať spoluprácu s podnikateľským sektorom a občianskou spoločnosťou a podporovať mobilitu a výmeny s obyvateľmi Macaa. V roku 2013 majú rôzne formy výmen a dialógu medzi EÚ a Macaom pokračovať. EÚ očakáva najmä nárast v počte aktivít, ktoré súvisia s kultúrnymi výmenami, akademickou a právnou spoluprácou, spoluprácou v oblasti

životného prostredia a spolupracou týkajúcou sa hospodárskej diverzifikácie, ktorá je cieľom Macaa.